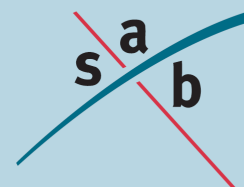

Quick scan flora en fauna

Hierden Dorp 2011 – Wijzigingsplan I

Gemeente Harderwijk

Datum: 16 mei 2014
Projectnummer: 130239

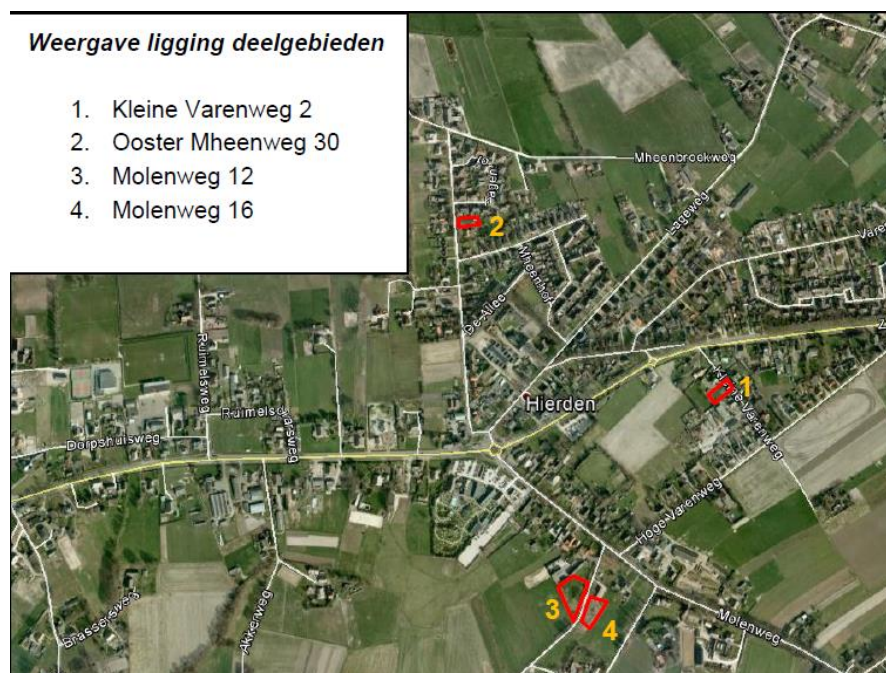
INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Huidige situatie	4
1.3	Toekomstige situatie	6
2	Toetsing	7
2.1	Onderzoeksmethodiek	7
2.2	Gebiedsbescherming	7
2.3	Soortenbescherming	9
3	Conclusie	16
3.1	Gebiedsbescherming	16
3.2	Soortenbescherming	16
3.3	Zorgplicht	17
3.4	Aanbevelingen	18
	Bijlage 1: literatuurlijst	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Harderwijk werkt aan een actualisering van haar bestemmingsplannen. De huidige bestemmingsplannen zijn op onderdelen verouderd en sluiten niet meer goed aan op nieuwe (maatschappelijke) ontwikkelingen en nieuwe inzichten ten aanzien van planmethodiek en bestemmingsplanregeling. Met het bestemmingsplan 'Hierden Dorp 2011' is de bestaande situatie van de kern Hierden adequaat vastgelegd. Het bestemmingsplan 'Hierden Dorp 2011' is per 16 oktober 2013 onherroepelijk geworden. In dit bestemmingsplan zijn voor zestien locaties wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Deze wijzigingsgebieden voorzien onder andere in de nieuwbouw van woningen. Voor vier wijzigingsgebieden zijn de plannen concreet en is besloten om een wijzigingsplan op te stellen. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze vier locaties.

Globale ligging van de plangebied met de vier deellocaties in de kern van Hierden
(luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB)

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 en eventuele andere natuurregelgeving. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in de deelgebieden. De deelgebieden zijn afzonderlijk beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten en beschermde natuurgebieden. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Huidige situatie

Hierden (gemeente Harderwijk, provincie Gelderland) ligt ten oosten van Harderwijk en ten westen van Hulshorst en Nunspeet. Hierden grenst in het noorden aan het Veluwemeer en in het zuiden aan de Veluwe. De omgeving rondom de kern van Hierden wordt gekenmerkt door agrarisch cultuurlandschap met de uitlopers van de Veluwe in het zuiden en de Hierdensebeek in het westen. Het plangebied bestaat uit vier deelgebieden in de kern Hierden. Op de bovenstaande afbeelding is de globale ligging van de deelgebieden in de kern Hierden aangeduid met een rood kader. In de navolgende alinea's is de globale ligging en begrenzing van de deelgebieden nader omschreven.

1.2.1 Ooster Mheenweg 30

Dit deelgebied ligt in het noorden van de kern Hierden. De Ooster Mheenweg is gelegen ten westen van het plangebied. Aan de overige zijden grenst de locatie aan meerdere woonpercelen. Op de navolgende afbeelding is de globale begrenzing van het deelgebied weergegeven.

Globale begrenzing van het deelgebied Ooster Mheenweg 30 (links) en impressie van het deelgebied ten tijde van het veldbezoek (rechts).

1.2.2 Kleine Varenweg 2

Het deelgebied Kleine Varenweg 2 ligt in het oosten van de kern Hierden. Aan westelijke zijde grenst het deelgebied aan de Kleine Varenweg. Aan de overige zijden grenst de locatie aan meerdere woonpercelen. Op de onderstaande afbeelding (rechts) is de globale begrenzing van het deelgebied weergegeven.

Globale begrenzing van het deelgebied Kleine Varenweg 2 (links) en impressie van het deelgebied ten tijde van het veldbezoek (rechts).

1.2.3 Molenweg 12 en Molenweg 16

De deelgebieden Molenweg 12 en 16 liggen tegenover elkaar en grenzen aan de Lokhorster Weg. De Molenweg ligt ten noorden van deze deelgebieden. Aan zuidelijke zijde grenzen deze percelen aan grasland. Op de navolgende afbeelding is de globale begrenzing van het deelgebied weergegeven.

Globale begrenzing van de deelgebieden Molenweg 12 en Molenweg 16 (links) en impressie van het deelgebied Molenweg 12 ten tijde van het veldbezoek (rechts).

1.3 Toekomstige situatie

Met de voorgenomen plannen wordt de bouw van 5 woningen op 5 percelen in de kern van Hierden mogelijk gemaakt. Per locatie betreft het de volgende ontwikkelingen:

- Ooster Mheenweg 30: *voormalige agrarisch perceel. Realisatie van een nieuwe vrijstaande woning. Amoveren van bijgebouwen en opstallen en opgaand groen. Bestaande boerderij blijft gehandhaafd.*
- Kleine Varenweg 2: *ontwikkeling nieuwe vrijstaande woning op voormalig agrarisch perceel. Mogelijk wordt opgaand groen verwijderd.*
- Molenweg 12: *Ter hoogte van dit perceel wijzigt ten behoeve van de uitbreiding van de Zwaluwhoeve de rand van de enk. Een deel van de enk wordt gebruikt ten behoeve van de uitbreidingsplannen van 'de Zwaluwhoeve'. Door het nieuwe verloop van deze rand zijn er geen belemmeringen om op het perceel een nieuwe woning toe te staan. Mogelijk aanwezige opstallen verwijderen en opgaand groen verwijderen.*
- Molenweg 16: *idem als Molenweg 12.*

2 Toetsing

2.1 Onderzoeksmethodiek

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB B.V. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland (Spitzen-van der Sluijs *et al.*, 2007), Werkatlas Zoogdieren van Gelderland (Huizenga, 2011) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens op uurhokniveau (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 7 november 2013 heeft een ecooloog van SAB de deelgebieden en de directe omgeving onderzocht. Het doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

2.2 Gebiedsbescherming

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

De deelgebieden liggen niet in, maar wel in de nabijheid van gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De dichtstbijzijnde gebieden beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren en de Veluwe. De beschermde gebieden zijn op respectievelijk 1.500 meter en 1.300 meter afstand van het dichtstbijzijnde deelgebied gelegen. Gezien tussenliggende elementen (bebouwing, bos en wegen) en de afstand zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten.

2.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

De deelgebieden liggen niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), maar de bosgebieden en agrarische gronden in de directe omgeving van het plangebied zijn wel aangewezen als EHS. Gezien de ligging buiten de EHS worden de kernkwaliteiten van de EHS niet aangetast en is er geen sprake van directe aantasting van de EHS. Negatieve effecten op de EHS zijn derhalve niet te verwachten.

Ligging plangebieden ten opzichte van de Natura 2000-gebieden Veluwerandmeren (linksboven) en de Veluwe (rechtsonder).

Ligging plangebieden ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur.

2.3 Soortenbescherming

2.3.1 Ooster Mheenweg 30

Vaatplanten

Binnen het deelgebied zijn weinig potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor planten aanwezig. Het terrein heeft in het verleden als tuin gefungeerd. Deze is bij de herverkaveling verwilderd. De groene delen bestaan ruigtes en een kruidenvegetatie van plantensoorten typerend voor een verstoord, voedselrijk biotoop. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het deelgebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

Grondgebonden zoogdieren

Op het terrein zijn een rommelhoekje met bouwpuin en ruigten aanwezig. Algemeen voorkomende soorten als (spits-)muizen, Mol (*T. europaea*) en Egel (*E. europaeus*) kunnen mogelijk wel voorkomen, maar sporen van deze soorten zijn ten tijde van het veldbezoek niet aangetroffen. Voor deze veel voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Sporen (uitwerpselen, prooi-resten) en individuen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen in het deelgebied. Aangrenzend aan het terrein staan meerdere eiken welke mogelijk voor de Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) geschikt zijn. Echter ontbreekt een duidelijk netwerk van bomen en zijn nesten van deze soort afwezig, waardoor de aanwezigheid van deze soort niet waarschijnlijk is. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Op het terrein zijn geen bomen en gebouwen aanwezig. De aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen van boombewonende soorten in holten, spleten of achter losse bast is om die reden niet waarschijnlijk. Door het ontbreken van bebouwing op het terrein zijn vaste rust- of verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten in de spouwmuur, onder het dak of achter de gevelbetimmering uitgesloten. Daarnaast ontbreken lijnvormige elementen welke mogelijk een onderdeel van een (essentiële) vliegroute kunnen vormen. Gezien het bovenstaande is met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid van te stellen dat het terrein geen essentiële functie heeft voor vleermuissoorten in de omgeving van het plangebied. Nader onderzoek naar deze soortgroep is derhalve niet noodzakelijk.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn koolmezen en pimpelmezen in de bomen en heesters rondom het perceel waargenomen. Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan in het bijzonder de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Op het perceel zijn geen bomen of gebouwen aanwezig waar mogelijk nestplaatsen van (beschermde) vogelsoorten in aanwezig kunnen zijn. Sporen (nesten, uitwerpselen, prooi-resten) en individuen van jaarrond beschermde vogelsoorten (Huisvuur, ...)

Gierzwaluw, uilen) zijn niet aangetroffen in het deelgebied en worden gezien de afwezigheid van geschikt leefgebied en potentiële nestlocaties ook niet verwacht. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

Amfibieën

In het deelgebied aan de Ooster Mheenweg 30 zijn geen (permanent) watervoerende elementen (poelen, sloten) voor de voortplanting van amfibieën aanwezig. Ook in de nabijheid van het plangebied zijn deze niet aangetroffen. De aanwezigheid van strikt beschermde amfibieën in het deelgebied is om die reden dan ook niet waarschijnlijk. Mogelijk dat algemeen voorkomende soorten als de Gewone pad (*Bufo bufo*) en Bruine kikker (*Rana temporaria*) op of in de nabijheid van het perceel voorkomen. Deze soorten vallen onder het eerste lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet waardoor een algemene vrijstelling geldt voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Reptielen

Afwisselende, ruige, structuurrijke vegetaties zijn niet in het deelgebied aanwezig. Geschikte biotopen voor reptielen worden derhalve niet verwacht. Nader onderzoek is om die reden niet noodzakelijk.

Vissen

Aangezien permanent watervoerende elementen ontbreken, worden geen individuen uit de soortgroep vissen in het deelgebied verwacht.

Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het deelgebied ligt niet in een dergelijk biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en andere ongewervelden zijn ook niet te verwachten gezien de habitats.

2.3.2 Kleine Varenweg 2

Vaatplanten

Binnen het deelgebied aan de Kleine Varenweg 2 zijn weinig potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor planten aanwezig. Het geheel is ingericht als moestuin met rondom een gazon met enkele heesters. Het perceel is intensief beheerd. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het deelgebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

Grondgebonden zoogdieren

Het perceel en de omliggende gronden worden intensief beheerd en liggen er opgeruimd bij. Hierdoor ontbreken ruigtes, randen met kruidenvegetatie en rommelhoekjes. Biotopen van strikt beschermde soorten als bijvoorbeeld voedselbomen voor de Eekhoorn (*S. vulgaris*) ontbreken. Strikt beschermde soorten worden om die reden ook niet verwacht. Algemeen voorkomende soorten als (spits-)muizen, Mol (*T. europaea*) en Egel (*E. europeus*) kunnen mogelijk wel voorkomen, maar sporen van deze soorten zijn ten tijde van het veldbezoek niet aangetroffen. Voor deze veel voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Vleermuizen

Op het perceel zijn geen geschikte bomen of bebouwing aanwezig voor vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuissoorten. Mogelijk foerageren enkele individuen in het plangebied, maar door het ontbreken van bijvoorbeeld bomen als eiken en wilgen en watervoerende elementen is een essentieel foerageergebied uitgesloten. Daarnaast ontbreken lijnvormige elementen op en langs het terrein waardoor het niet waarschijnlijk is dat het perceel een essentiële functie heeft voor vleermuizen. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn soorten als Merel (*T. merula*), Kauw (*C. monedula*), Ekster (*P. pica*) en Turkse tortel (*Streptopelia decaocto*) waargenomen. Het perceel bevat enkele coniferen waar ten tijde van het veldbezoek een turkse tortel in is waargenomen. Gezien de hoogte van de coniferen en de compactheid van takken en naalden zijn nesten van broedvogels niet op voorhand uit te sluiten. Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan in het bijzonder de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Sporen (nesten, uitwerpselen, prooiresten) en individuen van jaarrond beschermde vogelsoorten (Huismus, Gierzwaluw, uilen) zijn niet aangetroffen in en nabij het deelgebied en worden gezien de afwezigheid van geschikt leefgebied en potentiële nestlocaties (pannendaken, holen, e.d.) ook niet verwacht. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

Amfibieën

De afwezigheid van structuurrijke vegetatie/boschages en watervoerende elementen maakt het perceel niet geschikt voor (strikt beschermde) amfibieën. Met de ingreep zijn negatieve effecten op deze soortgroep dan ook niet waarschijnlijk.

Reptielen

Het terrein is intensief beheerd, structuurrijke vegetatie ontbreekt en natuurlijke overgangen in het landschap zijn niet aanwezig. Geschikte biotopen voor strikt beschermde reptielen worden om die reden ook niet verwacht. Nader onderzoek naar deze soortgroep is derhalve niet noodzakelijk.

Vissen

Permanent watervoerende elementen ontbreken waardoor de aanwezigheid van vissoorten is uitgesloten.

Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het deelgebied ligt niet in een dergelijk biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en andere ongewervelden zijn ook niet te verwachten gezien de habitats.

2.3.3 Molenweg 12

Vaatplanten

Binnen het deelgebied zijn weinig potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor planten aanwezig. Het perceel betreft een intensief beheerde weide. De groene delen bestaan uit een weide (monocultuur grasland met Engels raaigras (*Lolium perenne*)) en een Ruwe berk (*Betula pendula*). Aan de rand van het perceel aan de Lokhorsterweg is een groenstrook gelegens met heesters en bomen als Zomereik (*Quercus robur*), Ruwe berk (*Betula pendula*) en Meidoorn (*Crataegus monogyna*). Op het perceel is, gezien het intensief beheer, geen sprake van een stabiel ecosysteem en zijn bijzondere groeiplaatsen niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het deelgebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

Grondgebonden zoogdieren

Gezien de ligging van het deelgebied aan de rand van het buitengebied met een overgang naar een bos- en bomenrijke omgeving zijn algemeen voorkomende soorten als (spits-)muizen, Egel (*E. europeus*) en Mol (*T. europaea*) niet uit te sluiten. Deze soorten vallen onder het eerste lichte beschermingsregime waarbij verstoring zonder ontheffing mogelijk is.

Strikt beschermde soorten als Das (*Meles meles*) of Eekhoorn (*S. vulgaris*) kunnen gezien de ligging van het gebied (overgang bosgebied naar buitengebied), de aanwezigheid van voedselbomen (de eikenlaan aan de Lokhorsterweg) en de in de nabij gelegen (mais-)akkers in de omgeving van het perceel Molenweg 12 voorkomen. Echter zijn in het deelgebied zelf geen burchten, nesten of andere sporen (uitwerpselen, haren, loopsporen) van deze soorten aangetroffen. Daarnaast is het, gezien de eenzijdigheid en de dichtheid van de *L. perenne*-vegetatie op de weide en de toegankelijkheid en openheid van omliggende gronden, niet waarschijnlijk dat het perceel door dassen als primair foerageergebied wordt gebruikt. Nader onderzoek naar het voorkomen van strikt beschermde soorten wordt naar aanleiding van het bovenstaande niet noodzakelijk geacht.

Vleermuizen

In het deelgebied Molenweg 12 zijn geen geschikte bomen of gebouwen aanwezig welke in potentie een vaste rust- of verblijfplaats kunnen vormen voor vleermuizen. Het gebied bestaat enkel uit een weide met een solitaire ruwe berk in het midden. Aan de randen van het perceel, met name langs de Lokhorsterweg, zijn diverse soorten

heesters en bomen aanwezig. Het is daarmee niet op voorhand uit te sluiten dat vleermuizen langs de rand van het perceel (aan de zijde van de Lokhorsterweg) foerageren.

Naast de mogelijkheden tot foerageren is er aan de Lokhorsterweg een laan van eikenbomen aanwezig. Laanstructuren en andere lijnvormige elementen in het landschap kunnen voor vleermuizen een essentieel onderdeel vormen van een vlieg- en migratieroute. Vlieg- en migratieroutes zijn evenals vaste rust- en verblijfplaatsen strikt beschermd. Gezien het planvoornemen enkel de realisatie van een inrit mogelijk maakt blijft de bomenrij behouden.

Indien bij de realisatie van de inrit op het perceel aan de Molenweg 12 (straat-)verlichting wordt geplaatst, is nader onderzoek noodzakelijk om te bepalen of met de ingreep negatieve effecten optreden en vast te stellen of de negatieve effecten leiden tot afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van de vleermuissoorten ter plaatse. Met het plaatsen van vleermuisvriendelijke verlichting (oriëntatieverlichting, amberkleurige LED-verlichting) en door het beperken van de uitstraling van licht vanuit de beoogde woningen kunnen de mogelijk negatieve effecten worden beperkt en worden significant negatieve effecten op voorhand niet verwacht. Onderstaande afbeelding toont enkele voorbeelden van vleermuisvriendelijke en oriëntatieverlichting.

Oriëntatieverlichting (links) en amberkleurige LED-verlichting (rechts)

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn enkel soorten als Merel (*T. merula*) en Zwarte kraai (*C. corone*) waargenomen. Sporen van strikt beschermde soorten (uitwerpselen, prooi-resten, nesten) zijn niet in of nabij het plangebied waargenomen. Gezien de openheid van het landschap en de aanwezigheid van boerenerf en schuren in de omgeving is de aanwezigheid van strikt beschermde soorten als Steenuil (*Athene noctua*), Kerkuil (*Tyto alba*) en roofvogels (Buizerd, Torenvalk) niet op voorhand uit te sluiten. Deze soorten zullen echter het gebied alleen als foerageergebied gebruiken gezien geschikte holtes en nestlocaties ontbreken. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

Uit het onderzoek van Arcadis (2009) blijkt dat ook soorten als Kievit (*Vanellus vanellus*), Ekster (*P. pica*), Kauw (*C. monedula*), Huismus (*P. domesticus*) en Putter (*Carduelis carduelis*) op en rondom deze locatie kunnen voorkomen. Gezien de afwezigheid van bebouwing op het perceel wordt verwacht dat in potentie de kievit in het voorjaar op het grasland kan broeden. Alle broedende vogels zijn beschermd middels de Flora- en faunawet. Om schade aan broedvogels te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels te starten. Het broedseizoen duurt over het algemeen van half maart tot eind juli.

Amfibieën

Uit de verspreidingsgegevens van RAVON blijkt dat soorten als Bruine kikker (*Rana temporaria*) en Gewone pad (*Bufo bufo*) in en rondom het plangebied kunnen voorkomen. Echter ontbreken watervoerende elementen en bosschages waardoor geschikt habitats niet in het deelgebied aanwezig zijn. Strikt beschermde soorten worden op basis van de verspreidingsgegevens, recent onderzoek van Arcadis (2009) en het ontbreken van geschikt habitat voor amfibieën niet verwacht. Nader onderzoek is om die reden niet noodzakelijk.

Reptielen

Het perceel aan de Molenweg 12 is intensief onderhouden waardoor de voor reptielen geschikte ruigtes en overgangsvegetaties ontbreken. Geschikt leefgebied is daarom niet aanwezig en het voorkomen van reptielen kan derhalve worden uitgesloten.

Vissen

Door het ontbreken van permanent watervoerende elementen is de aanwezigheid van vissen uitgesloten.

Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het deelgebied ligt niet in een dergelijk biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en andere ongewervelden zijn ook niet te verwachten gezien de habitats.

2.3.4 Molenweg 16

Vaatplanten

Binnen het deelgebied zijn weinig potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor planten aanwezig. Het terrein fungeert deels als parcours voor ATB of motorfietsen. De groene delen bestaan uit gras met ruderale soorten als Paardenbloem (*Taraxacum officinale*) en Grote brandnetel (*Urtica dioica*). Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het deelgebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

Grondgebonden zoogdieren

Het terrein oogt verstoord en intensief gebruikt. Mogelijk dat soorten als kleine marterachtigen, (spits-)muizen, egels en mollen van het gebied gebruik maken. De aanwezigheid van strikt beschermde soorten is door het ontbreken van bebouwing, sporen (burchten, holen, nesten, haren, prooiresten) en de intensieve verstoringsgraad uitgesloten. Nader onderzoek wordt om die redenen niet noodzakelijk geacht.

Vleermuizen

Op het terrein is geen (geschikte) bebouwing voor vleermuizen aanwezig en ontbreken bomen met geschikte holtes, losse bast of scheuren. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van boom- en gebouwbewonende vleermuissoorten is daarom uitgesloten. Evenals het perceel Molenweg 12 ligt het perceel Molenweg 16 aan de Lokhorster Weg. Zoals reeds in paragraaf 2.3.3 is beschreven wordt de Lokhorster

Weg gekenmerkt door een laan van eiken. Laanstructuren en andere lijnvormige elementen in het landschap kunnen voor vleermuizen een essentieel onderdeel vormen van een vlieg- en migratieroute. Vlieg- en migratieroutes zijn evenals vaste rust- en verblijfplaatsen strikt beschermd. Gezien het planvoornemen enkel de realisatie van een inrit mogelijk maakt blijft de bomenrij behouden.

Indien bij de realisatie van de inrit op het perceel aan de Molenweg 16 (straat-)verlichting wordt geplaatst, is nader onderzoek noodzakelijk om te bepalen of met de ingreep negatieve effecten optreden en vast te stellen of de negatieve effecten leiden tot afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van de vleermuissoorten ter plaatse. Met het plaatsen van vleermuisvriendelijke verlichting (oriëntatieverlichting, amberkleurige LED-verlichting) en door het beperken van de uitstraling van licht vanuit de beoogde woningen kunnen de mogelijk negatieve effecten worden beperkt en worden significant negatieve effecten op voorhand niet verwacht. Onderstaande afbeelding toont enkele voorbeelden van vleermuisvriendelijke en oriëntatieverlichting.

Oriëntatieverlichting (links) en amberkleurige LED-verlichting (rechts)

Amfibieën

Er is door de hoge mate van verstoring (intensief gebruik) en het ontbreken van watervoerende elementen geen geschikt habitat voor amfibieën aanwezig. Het voorkomen van strikt beschermde soorten is derhalve uitgesloten.

Reptielen

Het gebied wordt intensief beheerd, regelmatig verstoord en structuurrijke vegetaties met open plekken ontbreken. Het voorkomen van reptielen op het perceel Molenweg 16 wordt om die reden niet verwacht.

Vissen

Permanent watervoerende elementen ontbreken en zijn rond het perceel ook niet aanwezig. Het voorkomen van beschermde vissoorten is om die reden ook uitgesloten.

Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het deelgebied ligt niet in een dergelijk biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en andere ongewervelden zijn ook niet te verwachten gezien de habitats.

3 Conclusie

Het plangebied betreft zes deelgebieden in de kern van Hierden (gemeente Harderwijk, provincie Gelderland). Op deze locaties wordt middels een wijzigingsplan de realisatie van 4 woningen mogelijk gemaakt. Bij de realisatie van de woningen worden de opstallen gesloopt en het opgaand groen verwijderd. Voor deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

3.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden. Gezien de ligging van de deelgebieden buiten de EHS en beschermde natuurgebieden Veluwerandmeren en de Veluwe zijn negatieve effecten op dit gebied niet te verwachten.

Voor dit plan is geen sprake van een vergunningsaanvraag in het kader van de Nb-wet of compensatie in het kader van de EHS.

3.2 Soortenbescherming

Ooster Mheenweg 30

Op het perceel aan Ooster Mheenweg 30 zijn bijzondere groeiplaatsen voor planten afwezig en ontbreken de specifieke biotopen voor strikt beschermde diersoorten. Mogelijk dat soorten, welke onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen (tabel 1 AMvB), in het gebied voorkomen. Voor deze soorten geldt bij een ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Kleine varenweg 2

Het perceel aan de Kleine Varenweg is ingericht als (moes-)tuin en intensief beheert. Bijzondere groeiplaatsen en biotopen van beschermde plant- en diersoorten ontbreken. Mogelijk dat soorten, welke onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen (tabel 1 AMvB), in het gebied voorkomen. Voor deze soorten geldt bij een ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Molenweg 12

Op de locatie van deelgebied Molenweg 12 zijn geen bijzondere groeiplaatsen of biotopen van strikt beschermde planten en diersoorten aanwezig. Het terrein bestaat uit een weide met een monocultuur van Engels raaigras. Mogelijk dat soorten, welke onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen (tabel 1 AMvB), in het gebied voorkomen. Voor deze soorten geldt bij een ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Aan de Lokhorster Weg (ten oosten van het perceel) is een laan met eiken aanwezig. Laanstructuren kunnen voor vleermuizen een essentieel onderdeel vormen van een

vlieg- en migratieroute. Vlieg- en migratieroutes zijn strikt beschermd. Indien bij de realisatie van de nieuwbouw op het perceel aan de Molenweg 12 een deel van de laan wordt gekapt of (straat-)verlichting wordt geplaatst, is nader onderzoek noodzakelijk om de functies van de bomenlaan aan de Lokhorster Weg voor vleermuizen vast te stellen, te bepalen of met de ingreep negatieve effecten optreden en vast te stellen of de negatieve effecten leiden tot afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van de vleermuissoorten ter plaatse.

Indien er sprake is van aantasting, dienen de plannen te worden aangepast of is (indien alternatieven niet voorhanden zijn) een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk en dienen mitigerende (verzachtende) maatregelen te worden getroffen. De mitigerende maatregelen moeten worden getroffen zoals is voorgeschreven in de soortenstandaarden voor vleermuizen van Dienst Regelingen. Het treffen van mitigerende maatregelen geschiedt te allen tijde onder toezicht van een deskundig ecooloog waardoor de ecologische functies van het gebied blijven behouden. Door het treffen van deze maatregelen en het volgen van de richtlijnen, zoals wordt voorgeschreven door Dienst Regelingen, wordt geen afbreuk gedaan aan de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten ter plaatse en kan een ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet door het Ministerie van EZ worden verleend.

Molenweg 16

Op de locatie van deelgebied Molenweg 16 zijn geen bijzondere groeiplaatsen of biotopen van strikt beschermde planten en diersoorten aanwezig. Het terrein is verstoord en wordt deel gebruikt als ATB-/motorcrossparcours. Het is echter wel mogelijk dat soorten, welke onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen (tabel 1 AMvB), in het gebied voorkomen. Voor deze soorten geldt bij een ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Aan de Lokhorster Weg (ten westen van het perceel) is een laan met eiken aanwezig. Laanstructuren kunnen voor vleermuizen een essentieel onderdeel vormen van een vlieg- en migratieroute. Vlieg- en migratieroutes zijn strikt beschermd. Indien bij de realisatie van de nieuwbouw op het perceel aan de Molenweg 16 een deel van de laan wordt gekapt of (straat-)verlichting wordt geplaatst, is nader onderzoek noodzakelijk om de functies van de bomenlaan aan de Lokhorster Weg voor vleermuizen vast te stellen, te bepalen of met de ingreep negatieve effecten optreden en vast te stellen of de negatieve effecten leiden tot afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van de vleermuissoorten ter plaatse.

3.3 Zorgplicht

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

1. in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;

2. op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
- voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

3.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >3 meter hoogte in nieuw te bouwen woning;
- beperk (bouw-)verlichting in de avonduren tot een minimum om verstoring van vleermuizen, vogels en andere diersoorten te voorkomen;
- als er een zolder of vliering wordt aangelegd, zou deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het plaatsen van een uilenkast, de omgeving is erg geschikt voor uilen. Dit kan in overleg met de lokale Vogel- en of uilenwerkgroep;
- Bij realisatie van een pannendak kunnen voorzieningen worden getroffen voor de Huismus en Gierzwaluw. Deze soorten verliezen door sloop en nieuwbouw steeds meer nest mogelijkheden.

Bijlage 1: literatuurlijst

Arcadis, 2009. *Quick scan Natuurwetgeving de Zwaluwhoef*. Kenmerk: E02041.000020. Arcadis, Assen.

Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay van, C., Wynhoff, I. De Vlinderstichting, 2006. *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*. -Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis. KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Huizenga, N. 2011. *Werkatlas Zoogdieren van Gelderland*. Zoogdieratlas.nl. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Nederlands vereniging voor libellenstudie, 2002. *De Nederlandse libellen (Odoneta)*. *Nederlandse fauna 4*. Nationaal en Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrates Survey-Nederland, Leiden.

Nie, de, H.W. 1997. *Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen*. Media Publishing, Doetinchem.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Spitzen – Van der Sluis, A.M., e.a., 2007, *Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005*, Provincie Gelderland en Ravon, Nijmegen.

Van Straalen, K.D. 2010. *Notitie natuurtoets bouwlocaties Hierden*. Kenmerk: 10-604/10.08953/IngHR, Bureau Waardenburg bv. Culemborg.

Websites:

- www.hetdrluket.nl
- www.natuurloket.nl
- www.provinciaalgeoregister.nl
- www.ravon.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.vleermuis.net
- www.vogelbescherming.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdieratlas.nl